

Kratka obrazložitev prenovljenih pravilnikov

Uvod

Na temo izboljšanja tekmovanj v planinski orientaciji smo v sezoni 2023/24 slišali različne možne predloge za spremembe pravilnikov. V Odboru za orientacijo Mladinske komisije Planinske zveze Slovenije smo na več sejah debatirali in ugotavljali smiselnost različnih predlogov. Skupaj smo pripravili predloge za popravke sistema tekmovanj. Na podlagi sklepov smo v Odboru za orientacijo pripravili predlog novega pravilnika POT in pravilnika planinske orientacijske lige. Pred potrditvijo pravilnikov Izvršnega odbora MK PZS pošiljamo osnutka v javno razpravo. Po zaključeni javni razpravi bomo v odboru šli skozi zbrane predloge in mnenja ter poslali pravilnika na potrditev Izvršnemu odboru, da bosta pravilnika v veljavi že z začetkom nove sezone 2024/25.

V tem dokumentu najdete **kratko obrazložitev nekaterih sprememb**.

V predlogu novih pravilnikov imate **označene spremembe** (z **zeleno barvo** so označene vsebinske spremembe, z **modro barvo** pa tehnične spremembe in definicije stvari, ki so se v praksi upoštevale že prej).

Obrazložitev sprememb Pravilnika planinskih orientacijskih tekmovanj

4. in 5. člen: Člena sta bila združena in sta bila zapisana med končnimi odločbami. Zaradi smiselnosti sta povedi ločeni in prestavljeni med začetne člene pod uvodnimi določbami.

10. člen: V členu je bolj natančno definirano plačilo startnin za ekipe, ki v ligi ne sodelujejo oziroma so v drugi ligi. Z dodanim odstavkom so sedaj zapisane možnosti plačila startnin, ki pa se je v nekaterih ligah že uporabljal.

11. člen: V prejšnjem pravilniku je bila starostna omejitev pri C kategoriji do 20. leta, kar smo sedaj spremenili na do 18. leta. Razlog je zaradi udeležb na Balkanskem prvenstvu v planinski orientaciji, saj smo sedaj poenotili kategorije s kategorijami v pravilniku za BMUMOC. Pri prejšnjem pravilniku smo imeli manjše število v kategoriji juniorji (med 16. in 18. let), saj so ekipe, ki so na SPOT tekmovali pod C prešle na BMUMOC v kategorijo seniorji (nad 18. let). Posledično smo imeli večje število ekip v kategoriji seniorjev, v kategoriji juniorjev pa manjše.

Podobno kot za kategorijo C se je spremenila tudi definicija pri starosti za kategoriji D in E, vendar ostajajo starostne meje enake.

Za POT se je dodala kategorija O – odprta, ki je po težavnosti enaka kategoriji B. S tem bi povečali množičnost udeležencev, saj marsikateri nove ekipe odvrne od ponovne udeležbe vrisovanje in pretežke in predolge proge. Težavnost kategorije O bi bila zato enaka kategoriji B, hkrati pa ne bi združili tretje triade osnovnošolcev skupaj s starejšimi ekipami, ki se želijo prvič preizkusiti na POT.

Zaradi želje po organizaciji nočnega POT (glej pravilnik planinske orientacijske lige) od nekaterih organizatorjev, se je definiralo tudi tekmovalne kategorije v primeru izvedbe. Ker je nočna tekma na SPOT le za kategoriji C in D bi tudi točkovanje potekalo le za njih. Ostale ekipe pa se lahko (neodvisno od starosti) preizkusijo v odprti kategoriji O.

12. člen: Ekipe v kategoriji D, ki imajo člane nad 65. letom starosti prejmejo prav tako za vsakega člana dodatni 2 točki. Prej so prejele dodatne točke za člane nad 65. letom le ekipe v kategoriji E.

Na SPOT lahko nastopa ekipa z dvema članoma le če ima utemeljen razlog. Za udeležbo je potrebno strinjanje Odbora za orientacijo ter organizacijskega odbora SPOT. Še vedno ostaja, da lahko zaradi upravičenih razlogov nastopa ekipa z dvema članoma.

13. člen: Na Balkanskem prvenstvu v planinski orientaciji se ekipe seniorjev (pri nas kategorija D) lahko razdeli na 3 dele. Za večjo pripravljenost na BMUMOC se doda nov člen, ki dopušča možnost ločitve ekipe, vendar samo za kategorijo D na SPOT. Predhodno mora v razpisu biti napisano, ali bo do ločitve prišlo. Vsak del ekipe mora imeti pri sebi prvo pomoč in kompas, torej rabi celotna ekipa na startu v primeru ločitve ekip na progi imeti vsaj 3 prve pomoči in vsaj 3 kompase.

14. člen: Za spodbujanje udeležbe ekip drugih organizacij ekipe ne prejmejo negativnih točk, če uspejo pokazati pripadnost tisti organizaciji (Gasilskemu društvu, tabornikom, skavtom, ...).

Veljavna članarina pri PZS je obvezna za vse člane ekip, ki tekmujejo na SPOT.

15. člen: Idealni čas je odvisen samo od proge. Zato bi se čas za start na kontrolnih listih zapisal ustrezno kasneje, kot je predviden čas za reševanje testov. Vseeno pa lahko ekipa odide po progi pred časom, zapisanim na listom, ali pa rešujejo test tudi v času, ki je predviden za prehod proge (glej 22. člen).

16. člen: V primeru uporabe čipov (glej 21. člen) je prehod proge obvezen v vrstnem redu. Razlog za to je preverjanje programa za pravilnost prehoda, ki javi napačno najdene KT v primeru prehoda proge v drugem vrstnem redu. Program sicer prezre manjkajoče KT, javi pa napako, v primeru napačnega zaporedja.

21. člen: Člen uvaja možnost uporabe čipov (SportIdent sistema), ki je v uporabi na vseh BMUMOC. S tem bi se tekmovalci lažje navadili na uporabo čipov.

22. člen: Definirani so idealni časi, ki z razliko od prejšnjega pravilnika veljajo le za prehod proge (glej 15. člen).

23. člen: V primeru nalog na KT, kjer tam ni kontrolorja, mora organizator ekipe na to opozoriti. Tako so ekipe bolj pozorne na morebitne naloge, da jih ne spregledajo. Vzorec navodil za kontrolorje je sestavni del pravilnika in njegov primer je zapisan na spletni strani MK PZS.

24. člen: Dovoljeni čas se iz dvokratnika idealnega časa zmanjša na 150 % idealnega časa. Maksimalni čas se iz 250 % idealnega časa zmanjša na 175 % idealnega časa. S tem se zmanjša čas čakanja na ekipe, saj so na večini POT po preteku dovoljenega časa na cilju prisotne večinoma vse ekipe, le na eno ali dve se potem čaka. Konec tekmovanja se lahko zato zelo zavleče. Z zmanjšanjem dovoljenega in maksimalnega časa pa se hkrati spodbuja ekipe, da ko vidijo, da jim začne zmanjkovati časa, sprejmejo odločitev k predčasni vrnitvi nazaj in se izognejo diskvalifikaciji. Podobno je tudi v hribih, ko vidiš, da ti zmanjkuje časa ali pa se približuje slabo vreme, da sprejmeš odločitev vrnitve, kljub temu da še nisi prišel do cilja.

Idealni, dovoljeni in maksimalni čas morajo biti na kontrolnem listu zapisani pred odhodom ekipe na progo. Za SPOT, kjer je za C in D ekipe sestavljeno tekmovanje iz več tekem, diskvalifikacija na eni izmed tekem ne pomeni avtomatsko diskvalifikacije iz tekmovanja, ampak dobi ekipa za progo 0 točk (oziroma v primeru katere izmed ekip števila točk na eni tekmi pod 100, dobi diskvalificirana ekipa 100 točk manj od rezultata najslabše uvrščene nediskvalificirane ekipe).

25. člen: Za SPOT se za ekipi C in D doda člen, ki uvaja dodatne točke za najhitrejše ekipe, ki najdejo vse KT. To pravilo se že uporablja na BMUMOC. Najhitrejša ekipa prejme 100 točk, drugouvrščena 80 in tako naprej do 5. uvrščene, ki prejme 20. Vse ostale ekipe, ki najdejo vse KT pa prejmejo 10 dodatnih točk.

26. člen: Pri testih se spremeni negativne točke za nepravilno rešene naloge iz -5 na -2.

Pri vseh nalogah se doda možno gradivo, ki je objavljeno na spletni strani MK PZS. Gradivo je predstavljeno proti koncu dokumenta.

Za sestavljene naloge pri živih KT se lahko 20 točk točkuje delno. Pri sestavljeni nalogi iz treh delov dobi ekipa za en pravičen odgovor 5 točk, za dva 10 točk ter za vse tri 20 točk. Organizacijski odbor se sam odloči, pri katerih nalogah bo prišlo do delitve, kar mora biti tudi napisano za izvajalce žive točke (glej 23. člen).

Za **živo točko vozlov se dovoljuje besedno pomoč ostalih članov v ekipi, ne dovoli pa se pomoči** članom ekipe ali izvajalcev žive točke za fizično vodenje ali za pokaz končnega izgleda vozla.

27. člen: V primeru sestavljene žive točke se lahko člani ekipe sami dogovorijo, kdo bo izvedel katero izmed nalog. Kontrolor ali izvečeni listi ne določujejo oseb z vprašanji.

29. člen: V razpredelnici se je spremenilo oziroma dodalo točkovanje, ki je opisano v prejšnjih členih.

Preverjanje kompleta prve pomoči (za ekipe C, D, E in F) poteka na progi, najbolje na živi točki prve pomoči, lahko pa tudi na kateri drugi živi točki. V primeru nobene žive točke se dovoli preverjanje tudi na startu ali cilju. S tem se izognemo početju nekaterih ekip, ki pokažejo prvo pomoč na startu, nato pa jo pustijo v avtu ali pa jo posodijo kateri izmed drugih ekip. Prisotnost kompleta prve pomoči je na progi zahtevana zaradi morebitnih poškodb in nudenja prve pomoči.

30. člen: Dodal se je člen, ki ureja napačno postavljeno KT ali pa odtujeno KT. V tem primeru razveljavi organizacijski odbor KT za vse ekipe, vsem ekipam zmanjša čas na progi za enak čas, ki se predvideva, da so ga povprečno porabili za iskanje takšnega KT.

33. člen: Diskvalifikacija je tudi za ekipe, ki uporabljajo pametni telefon, pametno uro, gradivo ali informacije drugih tekmovalcev. Prepovedana je tudi uporaba telefonov za kalkulator, saj je premalo članov nadzora, da bi lahko preverjali uporabo nedovoljenih naprav le kot kalkulator, saj lahko uporabijo tekmovalci nedovoljene naprave tudi za pomoč pri iskanju odgovorov na vprašanja.

Obrazložitev sprememb Pravilnika planinske orientacijske lige

1. in 2. člen: Predhodno sta bila člena združena in zapisana med končnimi odločbami. Zaradi večje smiselnosti sta člena sedaj ločena ter predstavljena med uvodne določbe.

6. člen: V kolikor ima katera izmed lig željo po več kot treh tekmah (predvsem to velja za izvedene tri tekme ter še en nočni POT), je po pravilniku sedaj to tudi dovoljeno, oziroma se spodbuja tudi izvedbo več kot treh tekmovalj, vendar financiranje iz MK ni zagotovljeno, saj je odvisno od pridobljenih financ za tekoče leto.

8. člen: Točke na podlagi rezultatov prejme najboljše uvrščena ekipa iz PD, druge ekipe točk ne prejmejo (takšen pravilnik je bil v veljavi do sedaj), doda pa se možnost prejetja točk več ekip istega PD, kar natančneje opredeljuje 9. člen.

Za nočni POT prejmejo točke samo ekipe v kategoriji C in D (glej 10. člen Pravilnika za planinsko orientacijsko tekmovalje).

9. člen: Nov člen definira točke.

10. člen: Pravila ostajajo enaka, besedilo se je samo spremenilo v smer, da je bolj razumljivo.

11. člen: Dodatek k 11. členu je v prejšnjem pravilniku bil zapisan ločeno v možnost prejetja točk več ekip istega PD. Ker je prehajanje med ekipami znotraj sezone nedovoljeno, se prepreči uvrstitev dveh ali več ekip istega PD znotraj iste kategorije za primer, kjer bi boljši del ekipe tekmoval za obe ekipi in tako lažje omogočil uvrstitev na SPOT. Pred POT morajo poslati poimenski seznam tekmovalcev, vodja lige pa skozi sezono spremlja, da ne pride do prehoda tekmovalcev med ekipami. V primeru ugotovljene kršitve se za kršeni POT odvzame dobljene člen, ki je spadal pod uvodne določbe. Zaradi večje smiselnosti smo združili člen s sedaj 11. členom pri organizacijskem pravilniku.

III. ORGANIZATOR SPOT: Zaradi včasih slabih izkušenj z dogovarjanjem za organizatorja SPOT v preteklih letih, se je v pravilnik dodalo več členov, ki urejajo organizacijo SPOT.

12. člen: Določa vrstni red lig za organizacijo SPOT. Lige si sledijo po vrsti, v primeru neaktivne lige pa se ligo preskoči.

13. člen: Za glavnega organizatorja se odločijo PD znotraj lige, v nasprotnem primeru se določi organizatorja v skladu s 14. členom.

14. člen: Po enakem sistemu točkovanja, kot je za POT, se podeli točke ekipam znotraj lige, ki naslednja organizira SPOT. Ekipa z največ točkami postane organizatorica SPOT. Društva, ki nočejo sodelovati pri organizaciji SPOT (glej tudi 15. člen), se ne smejo udeležiti tekmovanj dve leti zapored.

15. člen: Vsa društva znotraj lige morajo za pripravo na SPOT prispevati vsaj dva člana svojega PD. V primeru kršitev se PD ne sme udeležiti tekem dve leti zapored.

16. člen: Glavnega organizatorja potrdi Odbor za orientacijo.

Obrazložitev dodatnega gradiva

Na spletni strani Mladinske komisije PZS bi pripravili pregled vsega gradiva, ki je lahko uporabljen za POT. Hkrati pa bi to služilo tudi za vajo, saj bi bili objavljeni tudi primeri iz tega gradiva. Spodaj so napisana možna gradiva, ki bi bila objavljena pri dodatnem gradivu.

Gradivo POT – Slikovni priročnik za učenje prve pomoči: Dodatno gradivo, za lažje in bolj interaktivno učenje prve pomoči, je dostopno na spletni strani Rdečega Križa Slovenije (https://www.rks.si/sl/Slikovni-prirocnik-za-ucenje-prve-pomoci_1/).

Gradivo POT – Najvišje gore: Gradivo se v angleščini že uporablja večinoma vsako leto na BMUMOC. Prevedeno gradivo z dodatkom slovenskih vzponov bi služilo kot dodatno gradivo za POT. Do začetka sezone 2024/25 bo gradivo tudi strokovno pregledano in slovnično popravljeno.

Gradivo POT – Planinske koč in bivaki: Na marsikaterem POT se je že sedaj uporabljalo slike planinskih koč v Sloveniji. Za lažjo preglednost in tudi učenje planinskih koč bi uporabili seznam planinskih koč, ki je objavljen na spletni strani PZS (<https://www.pzs.si/koce.php>).

Gradivo POT – Geografski zemljevid: Na SPOT 2024 se je že uporabilo karto, na kateri je bilo potrebno označiti različna območja. Primeri nalog in tudi napotki za reševanje teh nalog bodo do začetka sezone objavljeni na spletni strani MK PZS.

Gradivo POT – Zaščitene rastline: Kot stalni vir se že dolgo uporabljajo gorske rastline, ki so dostopne na spletni strani PZS (<https://www.pzs.si/flora.php>). Med tekmovalci se je tudi razširila novica, da se slike na spletni strani redno menjavajo, kar poveča obseg učenja. Iz Komisije za varstvo gorske narave so sporočili, da so nazadnje menjali pred približno štirimi leti ter da v bližnji prihodnosti ne nameravajo spreminjati gradiva na spletni strani.

Ljubljana,
16. julij 2024

Zapisal Blaž Čerenak,
vodja Odbora za orientacijo MK PZS